

MİRAS HUKUKU

Miras Davaları, ülkemizde en çok açılan davalar arasında olup yargılama sürecini kısaltmak için titizlikle takip edilmesi gereken davalardır. Miras davalarının çoğu Yargıtay içtihadları ile şekillenmiştir, bu sebeple güncel Yargıtay Kararları düzenli olarak takip edilmelidir. Ayrıca miras hukukunu ilgilendiren Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları da bu davalarda önem arz edebilmektedir.

Av. Muzaffer Demirsoy Hukuk Bürosu, miras hukukunu ilgilendiren her türlü konuda Türkiye genelinde hukuki danışmanlık ve avukatlık hizmeti vermektedir.

Türk Hukuk Sisteminde Miras hukukunu ilgilendiren birçok dava mevcuttur. Uygulamada en çok açılan davalar şunlardır:

- Veraset İlamı Davası,
- Veraset İlamının İptali Davası (Ketmi Verese Davası),
- Miras payının paylaşımı ile ilgili davalar,
- Muris Muvazaası nedeniyle Tapu İptal ve Tescil Davası,
- Mirasın Reddi Davası,

- Mirasın Reddinin İptali Davası,
- Mirasta Tenkis Davası (Denkleştirme Davası),
- Mirastan mal kaçıırma ile ilgili davalar,
- Mirasın Tespiti Davası (Tereke Tespit Davası)
- Mirasçılıktan çıkarma ile ilgili davalar,
- Vasiyetname ile ilgili davalar,
- Miras malının bağışı ile ilgili davalar,
- Paylı Mülkiyet ve Elbirliği Mülkiyet ile ilgili davalar,
- Ortaklığın Giderilmesi Davası (İzale-i Şuyu Davası)
- Devletin Mirasçılığı ile ilgili davalar,
- Ön Alım Hakkı Davası (Şufa Hakkı Davası)

1. Miras Hukuku
2. Mirasta Zümre Sistemi
3. Mirasta Mal Paylaşımı
4. Sağ Kalan Eşin Miras Hakkı
5. Eşin Tek Başına Mirasçı Olması
6. Evlatlığın Miras Hakkı
7. Evlilik Dışı Çocukların Yasal Mirasçılığı
8. Mirasçılık Belgesi (Veraset İlamı)
9. Veraset İlamının İptali Davası (Ketm-i Verese Davası)
10. Reddi Miras Davası (Mirasın Reddi Davası)
11. Mirasın Gerçek Reddi
12. Mirasın Hükmen Reddi
13. Reddi Mirasın İptali Davası
14. Mirastan Mal Kaçırma
15. Mirastan Mal Kaçırma Davası
16. (Muris Muvazaası nedeniyle Tapu İptal ve Tescil Davası)
17. Muris Muvazaası Davasında Önemli Hususlar
18. Mirasta Tenkis Davası (Denkleştirme Davası)
19. Mirastan Men veya Mirasçılıktan Çıkarma (İskat)
20. Mirasın Tespiti Davası (Tereke tespit Davası)
21. Vasiyetname
22. Resmi Vasiyetname
23. Vasiyetten Dönme
24. El Yazılı Vasiyetname

25.	Sözlü Vasiyetname
26.	Devletin Mirasçılığı

Miras Hukuku

Miras hukuku, insanların ölümlerinden sonra mirasa konu mallarının (tereke) yasal mirasçılar ve diğer mirasçılar arasında ne şekilde paylaşılacağını, borçlarının nasıl ve hangi sırayla ödeneceğini inceleyen bir özel hukuk dalıdır.

Tereke yani miras malları üzerinde “Yasal mirasçı” ve “Atanmış Mirasçı” miras hakkına sahip olabilir.

Yasal mirasçılık, miras bırakanın ölümü üzerine doğrudan kanundan kaynaklanan bir miras hukuku statüsüdür. Kanuni mirasçılık Medeni Kanun’un 495-501 maddeleri arasında düzenlenmiştir. Yasal mirasçılar, miras bırakanın kan hısımları, evlatlığı ve altsoyu ile sağ kalan eşidir.

Atanmış mirasçı, miras bırakanın kendi özgür iradesiyle mirasının bir kısmını veya tamamını belirli bir kişiye bırakmasıyla mirasçı olan kişidir.

Mirasta Zümre Sistemi

Birinci Zümre: Birinci zümre miras bırakanın alt soyudur. Bu halde ölen bir kişinin çocukları zümre mirasçılar olacaktır.

İkinci Zümre: İkinci zümre ise miras bırakanın ana babası ile onların altsoyudur. Daha anlaşılır bir ifadeyle bir kişinin anne babası ile onların altsoyu olan kişiler yani kardeşleri ile altsoyu ikinci zümre mirasçılar olacaktır.

Üçüncü Zümre: Üçüncü zümre mirasçılar ise zümre sistemindeki ana prensip olan aşağı ve yana doğru sınırsız olmak şartıyla miras bırakanın büyük ana ve babası ile onların altsoyudur.

Mirasçı olabilmek için bir zümreye dâhil olunmak zorundadır.

Birinci zümredeliklerin yaşıyor olması ve mirasçılık sıfatına haiz olması halinde ikinci zümredeki mirasçılar mirastan pay alamayacaktır.

Ana ve baba kural olarak mirasta eşit paya sahiptirler. Ancak miras bırakan alt soydan önce ana ya da babadan birisi ölmüşse o kişinin payı miras bırakandan önce ölen kişinin altsoyuna geçer.

Mirasta Mal Paylaşımı

Miras payı oranları, miras bırakanın eşinin sağ olup olmamasına göre değişmektedir. Sağ kalan eş herhangi bir derece mirasçısı değildir. Hangi derecenin mirasçılık hakkı var ise, sağ kalan eş de o zümreyle birlikte mirasçı olur.

- Sağ kalan eş, miras bırakanın altsoyu ile birlikte mirasçı olursa mirasın $1/4$ 'ünü alır, kalan $3/4$ 'ünü ise miras bırakanın altsoyu eşit olarak paylaşır.
- Sağ kalan eş, miras bırakanın anne ve babasıyla birlikte mirasçı olursa mirasın $2/4$ 'ünü alır, kalan $2/4$ 'ünü ise anne ve baba eşit olarak paylaşır.
- Sağ kalan eş, miras bırakanın büyükanne ve büyükbabasıyla birlikte mirasçı olursa mirasın $3/4$ 'ünü alır, kalan mirası büyükanne ve büyükbaba alır ve eşit olarak paylaşır.

Örneğin Anne: A, Baba: B, 1.Çocuk: Ç1, 2.Çocuk: Ç2 olsun.
Baba öldüğünde miras paylaşımı: A malın $1/4$ 'ünü tek başına alır, kalan $3/4$ 'ünü çocuklar kendi aralarında eşit olarak paylaşır.

Sağ Kalan Eşin Miras Hakkı

Miras bırakanın sağ kalan eşinin, mirasçı olabilmesi için miras bırakanın ölümü tarihinde halen onunla resmi nikâhli olarak evli olması ve mirastan çıkartılmamış olması gerekir.

Boşanmış eşler birbirlerine mirasçı olamazlar ve miras hakkı talep edemezler. Boşanma davası devam ederken eşlerden birinin ölmesi durumunda, sağ kalan eş mirasçı olur. Ancak miras bırakanın mirasçıları boşanma davasına devam eder ve sağ kalan eşin boşanmada kusurunu ispatlarsa, sağ kalan eş mirasçı olamaz.

Eşin Tek Başına Mirasçı Olması

Eşin tek başına mirasçı olabilmesi için ölen eşinden çocuğunun olmaması ve ölen eşinin annesi, babası, kardeşi olmaması gerekir. Sağ kalan eş ancak bu durumda mirasçı olabilir. Bu durum Medeni Kanununun 499. Maddesinde “Birinci ve ikinci zümrede hiç mirasçı yoksa, üçüncü zümrede de zümre başları ve onların çocukları hayatta değilseler, eş tek başına mirasçı olacaktır” şeklinde yer almıştır.

Evlatlığın Miras Hakkı

Evlatlık, birinci zümreye giren bir mirasçıdır ve evlilik içi çocuk ile aynı miras hakkına sahiptir.

Evlatlık, kendisini evlat edinenin mirasçı olur. Ancak evlatlık ölürse evlat edinen onun mirasçısı olamaz. Bir başka deyişle evlat edinen evlatlığın yasal mirasçısı değildir. Evlatlığın ölümü halinde yasal mirasçıları kendi kan hısımları ve eşidir.

Evlatlık hem kendisini evlat edinenin hem de kendi öz kan hısımlarının yasal mirasçısıdır.

Evlatlık, kendisini evlat edinenin kan hısımlarının yani evlat edinenin annesinin, babasının, kardeşinin mirasçısı olamaz.

Evlilik Dışı Çocukların Yasal Mirasçılığı

Evlilik dışında doğmuş ve soy bağı, tanıma veya hâkim hükmüyle kurulmuş olanlar baba yönünden evlilik içinde doğmuş gibi mirasçı olurlar. Evlilik dışı doğmuş olanların soy bağı, tanıma ya da hâkim kararı ile kurulmazsa mirasçı olamaz (MK m. 498).

Mirasçılık Belgesi (Veraset İlamı)

Mirasçılık belgesi, miras bırakanın ölümü ile ardında kimlerin mirasçı olduğunu gösterir. Mirasçılık belgesinin diğer adı veraset ilamıdır.

2011 yılından önce mirasçılık belgesi sadece sulh hukuk mahkemeleri tarafından verilebiliyorken yapılan bir kanun değişikliği ile noterler de artık mirasçılık belgesi düzenleyebilmektedirler. Ancak mirasçılar arasında yabancı ülke vatandaşı var ise veya miras bırakanın ölümü çok eski

tarihli ise noterler mirasçılık belgesi düzenleyemez. Mirasçılık belgesi çekişmesiz yargılama yolu ile mahkemeden ya da noterden alınan bir belgedir. Bu hususta tek bir mirasçının varlığı ve talebi yeterlidir.

Veraset İlamının İptali Davası (Ketm-i Verese Davası)

Mirasçılık belgesi yani veraset ilamı, nihai nitelikte değildir yani aksi ispat edilmediği sürece geçerli bir belgedir.

Ketm-i verese, gerçekte miras hakkına sahip olan kişinin, mirasçılık sıfatının gizlenmesi veya yok sayılması ve bunun sonucunda diğer mirasçılar tarafından mirasın paylaşılması ve intikalinin sağlanması durumudur. Bu durumda veraset ilamının iptali davası açılarak mirasçılık sıfatı gizlenen veya yok sayılan kişinin mirasçılık hakkına sahip olması sağlanır.

Reddi Miras Davası (Mirasın Reddi Davası)

Miras, kural olarak miras bırakanın ölümü ile birlikte tamamen yasal mirasçılara intikal etmektedir. Miras bırakanın mirası (terekesi) aktif ve pasifleriyle birlikte herhangi bir beyana gerek olmaksızın mirasçılara geçer. (Medeni Kanun m. 599) Madde metninden de anlaşılacağı üzere miras bırakanın hem malvarlığı hem borçları mirasçılara geçer.

Miras bırakanın borcunun bıraktığı varlıktan çok olması durumunda, mirasın reddi gündeme gelir.

Medeni Kanun'un 605. Maddesi uyarınca reddi mirasın iki farklı çeşidi vardır. Bunlar mirasın hükmen reddi ile mirasın gerçek reddidir.

Mirasın Gerçek Reddi

Miras bırakanın ölümü ile birlikte mirasçılarının bu mirası kanunda tanımlanan süre içerisinde reddetmesidir.

Mirasçılarının, miras bırakanın ölüm tarihinden itibaren 3 ay içinde miras bırakanın son ikametgâhının bulunduğu yerdeki Sulh Hukuk Mahkemesi'ne başvuru ile mirası reddetmesi gerekir. 3 aylık süre miras bırakanın ölümünün öğrenildiği tarihten itibaren başlar.

Mirasın Hükmen Reddi

3 aylık mirasın reddi için gerekli süreyi kaçırdıysanız ve mirası reddetmek istiyorsanız mirasın hükmen reddine başvurabilirsiniz.

Ölüm tarihinde miras bırakanın ödemedi aczi açıkça belli veya resmen tespit edilmiş ise, miras reddedilmiş sayılır (TMK m. 605/2). Medeni Kanunu'nun 610. maddesinde yazılı aykırılık da bulunmadıkça yani zımnen mirası kabul etmiş duruma düşmüş olmadıkça mirasçılar her zaman mirasın ödemedi aczinin tespitini isteyerek mirası reddedebilir. Dava alacaklılara husumet yöneltilerek görülür.

Mirasın hükmen reddinde herhangi bir süre yoktur.

Ancak bu noktada içtihat ve doktrinle sabit olan hususu önemle belirtmek gerekir; mirasın hükmen reddini talep edebilmek için mirasın kabul edildiğini gösterir davranışta bulunulmamış olunmalıdır. Örneğin; mirasçı tarafından

veraset ve intikal beyannamesi verilmesi, miras sebebiyle istihkak, tenkis veya paylaşma davası açılması vb. mirasın hükmen reddine engeldir.

Reddi Mirasın İptali Davası

Mirasçı, malvarlığı borcunu karşılamaya yetmemesine rağmen, alacaklılara zarar verme amacıyla mirası reddedebilir. Bu durumda mirasçının alacaklıları ve iflas idaresi mirasın reddini iptal ettirebilirler.

Mirasın reddinin iptali davası asliye hukuk mahkemesinde açılır.

İptal davası ret tarihinden itibaren altı ay içinde açılmalıdır.

Mirasın reddinin iptaline karar verilirse, tereke resmen tasfiye edilir. Önce dava açan alacaklılara, daha sonra diğer alacaklılara ödeme yapılır. Geriye bir değer kalırsa, diğer mirasçılara verilir.

Mirasın reddi geçersiz olursa veya düşerse, ret iptal edilmez. Reddin hükümsüzlüğünün tespiti istenir. Reddin hükümsüzlüğü, iptal olmadığı için, altı aylık süreye tabi değildir. Hükümsüzlüğe karar verilirse, resmen tasfiye de olmaz. Reddin hükümsüzlüğünü ilgili olan herkes talep edebilir.

Mirastan Mal Kaçırma

Miras bırakan kişi ölmeden önce, mallarını yasal mirasçılara bırakmamak veya bir kişiye daha fazla miras bırakabilmek için yaşarken çeşitli işlemler yaparak terekeden yani miras malından mal kaçırma yoluna gidebilir. Mirastan mal kaçırma durumu ülkemizde sıkça görülmektedir.

- Erkek evladın kız evlattan üstün tutulması
- Miras bırakan birkaç kez evlenmiş ise son eşin baskısı
- Miras bırakanın zayıf durumda olan mirasçısını koruma isteği
- Yaşlı kişilerin yakınlarındaki mirasçılarının baskısı

Gibi nedenlerden dolayı miras bırakan yaşarken mal varlığının üzerinde çeşitli işlemler yapmış olabilir. Yapılan bu işlemlerin iptali için “Mirastan Mal Kaçırma Davası (Muris Muvazaası nedeniyle Tapu İptal ve Tescil Davası) ve Tenkis Davası (Denkleştirme Davası)” açılabilir.

Mirastan Mal Kaçırma Davası (Muris Muvazaası nedeniyle Tapu İptal ve Tescil Davası)

Muris muvazaasında mirasçı ölmeden önce bir taşınmazını tapuda satış yoluyla ya da yapmış olduğu ölünceye kadar bakam sözleşmesi ile mirasçılardan birine ya da 3. Kişiye vermektedir. Aslında ortada satış işlemi yoktur, satış işlemi gibi görünen bir bağış işlemi vardır. Örnek vermek gerekirse miras bırakan çocuklarından birine mirastan bir ev fazla vermek ister ve ölmeden önce tapuda o çocuğu adına satış işlemi yapar yani evi o çocuğuna satıyormuş gibi gösterir ve muris muvazaası işlemi gerçekleşmiş olur. Muvazaalı işlemlerin iptali mümkündür ve muvazaalı işlemlerin iptalinde zamanaşımı yoktur.

Aşağıda yer alan durumlarda muvazaalı işlemler söz konusu olup olayın durumuna göre Muvazaa Nedeniyle Tapu İptal Ve Tescil Davası açılabilir.

1- Miras bırakanın yaşıllığında ve ölümünden kısa süre önce yaptığı işlemler için dava açılabilir.

Muvazaalı temliklerin çoğunluğu miras bırakanın ölümünden çok kısa bir süre önce veya yaşıllığında söz konusu olmaktadır. Zira bu zamanlarda miras bırakan yanında yaşadığı kişilerin baskılarına karşı çıkamamaktadır. Aynı zamanda bu dönemlerde miras bırakanın hasta olması, karşı koyma ya da sağlıklı düşünme yetisinde kayıpların mevcut olması oldukça mümkündür. Yaşıllığın verdiği irade kaybından yararlanarak miras bırakana yakın kişiler bazı tapulu taşınmazları satış gibi göstererek kendisine devrini sağlayabilir. Yapılan bu işlem muvazaalı işlem olup dava açılması durumunda iptal edilebilir.

2- Miras bırakanın erkek çocukları kızlara üstün tutması durumunda yaptığı işlemler için dava açılabilir.

Toplumumuzda erkek çocuğun üstün tutulması türlü nedenlere dayandırılmaktadır. Bunlara örnek olarak, erkeğin ailenin devamlılığını sağlayacak olması, aileyi koruyacağı gibi ekonomik nedenler ile toplumsal ve ailevi anlayışlar ve dini nedenler verilebilir. Bu sebeple genellikle kız çocuklardan mal kaçırılmakta erkek çocuklar lehine muvazaalı temlikler yapılmaktadır. Bu durumun ispat edilerek dava açılması durumunda yapılan işlem iptal edilebilir.

3- Miras bırakanın ikinci ya da son eşinin baskısı ile yaptığı işlemlere karşı dava açılabilir.

Miras bırakan birden çok kez evlendiyse, son eş kendisine daha çok mal kalmasını isteyerek miras bırakan üzerinde baskı kurabilir. Bu doğrultuda, miras bırakan son eşini ve onlardan olan çocuklarını daha üstün duruma getirmek için, eski eşlerinden ve çocuklarından mal kaçırmak isteyebilir.

4- Miras bırakanın zayıf durumda olan mirasçısı güçlendirmek için yaptığı işlemler için dava açılabilir.

Muvazaalı temliklerden bir başkası da zayıf durumda olan mirasçının güçlendirilmesidir. Örneğin miras bırakan ekonomik bağımsızlığını elde etmiş mirasçısına nazaran, güçsüz durumda olan ve henüz iş hayatını kuramamış bir başka mirasçısını korumak isteyebilir. Bu durumda da zayıf mirasçısı lehine muvazaalı temlikler yapabilir.

5- Miras bırakanın kendisine olumlu yaklaşanlara yaptığı temlikler için dava açılabilir.

Muris muvazaası nedenleri arasında en az karşılaşılan neden de olsa, miras bırakanın kendisine olumlu yaklaşanlar lehine, onlara olan minnet duygusunu göstermek amacıyla muvazaalı temlik yapması da mümkündür.

Muris Muvazaası Davasında Önemli Hususlar

- Muris muvazaası davası, miras bırakanın ölümünden sonra açılabilir.
- Muris muvazaası davası, zamanaşımı veya herhangi bir hak düşürücü süreye tabi değildir.
- Miras hakkı ihlal edilen herhangi bir mirasçı, muris muvazaası hukuki sebebine dayanarak dava açabilirler.
- Muris muvazaasının tarafların görünüşte meydana getirdikleri satış ya da ölünceye kadar bakma sözleşmesi gibi işlemlerin mirasçıları aldatma amacıyla yapması gerekir. Tarafların yani miras bırakan ve üçüncü kişinin mirasçıları aldatma amacı yoksa yapılan işlemle ilgili mirastan mal kaçırma davası açılmaz.
- Taşınmaz kendisine devredilen kişi, miras bırakanın bakım ve ihtiyaçlarını karşılamışsa tapudaki devir mirasçılardan mal kaçırma amacı taşımaz. Murisin ihtiyaçlarının karşılanması karşılığında yapılan devir geçerli bir devir olup muvazaa nedeniyle iptal edilemez.
- Taşınır mallar için muvazaa nedeniyle iptal davası açılmaz.

Mirasta Tenkis Davası (Denkleştirme Davası)

Tenkis davalarında miras hukukuna göre miras paylaşırma kararının iptalinin sağlanması ve yeniden paylaşırma yapılması istenmektedir.

Tenkis davası ile mirasçılar arasındaki mal paylaşımının adil bir şekilde tekrarlanması sağlanmaktadır.

Türk Medeni Kanunumuzun 505. Maddesine Göre: “Mirasçı olarak altsoyu, ana ve babası veya eşi bulunan miras bırakan, mirasın saklı paylar dışında kalan kısmında ölüme bağlı tasarrufta bulunabilir. Bu mirasçılardan hiç biri yoksa mirasbırakan mirasın tamamında tasarruf edebilir.” Kanun metninden anlaşılacağı üzere miras bırakanın kardeşlerinin saklı payı yoktur ve bu nedenle tenkis davası açamazlar. Şartların oluşması durumunda miras bırakanın altsoyu yani miras bırakanın çocukları ve onların altsoyu, miras bırakanın annesi ve babası, miras bırakanın eşi tenkis davası açabilir.

Türk Medeni Kanunumuzun 506. maddesine göre saklı pay oranları aşağıdaki şekildedir:

Altsoy için yasal miras payının yarısıdır.

Ana ve babadan her biri için yasal miras payının dörtte biridir.

Sağ kalan eş için, altsoy veya ana ve baba zümresiyle birlikte mirasçı olması hâlinde yasal miras payının tamamı, diğer hâllerde yasal miras payının dörtte üçüdür.

Söz konusu davada görevli mahkeme asliye hukuk mahkemesi, yetkili mahkeme ise miras bırakanın son yerleşim yeri mahkemesidir.

Tenkis davası açma hakkı, mirasçılarının saklı paylarının zedelendiğini öğrendikleri tarihten başlayarak bir yıl ve her hâlde vasiyetnamelerde açılma tarihinin, diğer tasarruflarda mirasın açılması tarihinin üzerinden on yıl geçmekle düşer.

Mirastan Men veya Mirasçılıktan Çıkarma (İskat)

Mirasçılıktan çıkarma, miras bırakanın yapacağı bir vasiyetname ile saklı paylı mirasçısını (alt soy, anne, baba, eş) mirasından mahrum etmesidir. Saklı payı bulunmayan bir mirasçının mirastan men edilmesine gerek yoktur. Çünkü miras bırakan saklı payı olmayan mirasçılarının miras payı hakkında dilediği gibi tasarruf edebilir, miras payını başkasına bağışlayabilir ya da başka bir kişiyi mirasçısı olarak gösterebilir.

Miras bırakanın bu yetkisini hangi şartlar altında kullanabileceği ise Türk Medeni Kanun'un 510. Maddesi ile düzenlenmiştir. İlgili maddeye göre;

- Mirasçının, miras bırakana veya miras bırakanın yakınlarından birine karşı ağır bir suç işlemesi

- Mirasçının, miras bırakana veya miras bırakanın ailesi üyelerine karşı aile hukuku ile doğan yükümlülüklerini önemli ölçüde yerine getirmemesi

Örneğin; Mirasçı anne veya babaya ölmeden önce şiddet uygulamışsa miras bırakan vasiyetle bu mirasçısını mirastan men edebilir. Mirasçının işlediği suçtan dolayı illa ceza almış olması gerekmez.

Mirasçı miras bırakana karşı ağır bir suç işlemelidir. Kanunun belirttiği ağır suçlar kısmının ne olduğunu Yargıtay içtihatları ile şekillenmiştir. Yargıtayın; öldürme, yaralama, dolandırıcılık, tehdit, hakaret, yalan yere tanıklık gibi suçları mirasçılıktan çıkarma sebebi olarak değerlendirdiği kararları vardır. Suç yalnızca miras bırakanın şahsına değil varlığına veya kanundaki tabiriyle yakınlarına yönelik olması halinde de mirasçılıktan çıkarma işlemi gerçekleşebilir.

Türk Medeni Kanun'un 511. Maddesinin 2. Fıkrasına göre;

Miras bırakan başka türlü tasarrufta bulunmuş olmadıkça, mirasçılıktan çıkarılan kimsenin miras payı, o kimse miras bırakandan önce ölmüş gibi, mirasçılıktan çıkarılanın varsa alt soyuna, yoksa miras bırakanın yasal mirasçılarına kalır.

Mirastan çıkarma işlemi için vasiyetname gerekir. Miras bırakan vasiyetnamede mirastan çıkarma sebebini yazmalıdır, somut olaylar bildirilmeli veya bunlar açık olarak gösterilmelidir.

Hakkında aciz vesikası bulunan mirasçı, miras bırakan tarafından mirastan men edilebilir. Mirasçı borçlarını ödemekten aciz ise kanun bu noktada miras bırakana bir yetki vermiştir. **Türk Medeni Kanununun 513. Maddesinde konu ile ilgili şu hüküm yer alır:**

Miras bırakan; hakkında borç ödemedi aciz belgesi bulunan alt soyunu, saklı payının yarısı için mirastan men etme yetkisini kullanabilir. Ancak, bu yarıyı mirasçılıktan çıkarılanın doğmuş ve doğacak çocuklarına özgülemesi şarttır.

Mirasın Tespiti Davası (Tereke tespit Davası)

Ölüm anı itibarıyla terekedeki (taşınır veya taşınmaz) mal ve hakların tespit edilmesi gerekir. Terekenin tespiti davasında amaç mirasbırakana ait malvarlığının eksiksiz olarak belirlenmesi olup bu dava mirasbırakanın mirasçıları tarafından açılır. Yasal ve iradi mirasçılar, gerekçe belirtmek suretiyle mirasbırakanın ölümünden itibaren herhangi bir hak düşürücü süreye tabi olmadan terekenin tespiti davasını açabilirler.

Tereke yani miras aktif ve pasif bileşenlerden oluşur. Gayrimenkuller, alacaklar ve diğer kazançlar terekenin aktifidir. Terekenin pasifi ise olarak adlandırılan miras bırakanın cenaze masrafları ve borçlarıdır. Net terekenin

hesaplanması için aktiften pasif çıkarılır ve kalan değer toplam mal varlığını oluşturur.

Tereke Tespit Davası, miras bırakan kişinin en son yerleşim yerindeki Sulh Hukuk Mahkemesinde açılır.

Vasiyetname

Vasiyetnamenin miras bırakan tarafından düzenlenmesi için kişinin ayırt etme gücüne sahip olması ve en az 15 yaşında olması gerekmektedir. Vasiyetname düzenlenmesi için bazı sınırlamalar bulunmaktadır. Yani miras bırakan, terekesi üzerinde sınırsız tasarruf hakkına sahip değildir. Bilakis vasiyetname, saklı paylı mirasçılarının saklı paylarını ihlal etmemelidir. Vasiyetnamenin düzenlenmesinde kanuni şekil şartları Türk Medeni Kanunu'nca açıklanmıştır.

Resmi Vasiyetname

Resmi vasiyetnamenin düzenlenmesi kanuni şekil şartları Türk Medeni Kanunu 532 ila 537. Maddesi arasında açıklanmıştır.

Resmî vasiyetname, iki tanığın katılımıyla resmî memur tarafından düzenlenir. Resmî memur, sulh hâkimi, noter veya kanunla kendisine bu yetki verilmiş diğer bir görevli olabilir. Mirasbırakan, arzularını resmî memura bildirir. Bunun üzerine memur, vasiyetnameyi yazar veya yazdırır ve okuması için miras bırakana verir. Vasiyetname, miras bırakan tarafından okunup imzalanır. Memur, vasiyetnameyi tarih koyarak imzalar.

Vasiyetnameye tarih ve imza konulduktan hemen sonra mirasbırakan, vasiyetnameyi okuduğunu, bunun son arzularını içerdiğini memurun huzurunda iki tanığa beyan eder.

Tanıklar, bu beyanın kendi önlerinde yapıldığını ve miras bırakanı tasarrufa ehil gördüklerini vasiyetnameye yazarak veya yazdırarak altını imzalarlar.

Vasiyetname içeriğinin tanıklara bildirilmesi zorunlu değildir.

Fiil ehliyeti bulunmayanlar, bir ceza mahkemesi kararıyla kamu hizmetinden yasaklılar, okuryazar olmayanlar, miras bırakanın eşi, üstsoy ve altsoy kan hısımları, kardeşleri ve bu kişilerin eşleri, resmî vasiyetnamenin düzenlenmesine memur veya tanık olarak katılamazlar.

Resmî vasiyetnamenin düzenlenmesine katılan memura ve tanıklara, bunların üstsoy ve altsoy kan hısımlarına, kardeşlerine ve bu kişilerin eşlerine o vasiyetname ile kazandırmada bulunulamaz.

Resmî vasiyetnameyi düzenleyen memur, vasiyetnamenin aslını saklamakla yükümlüdür.

Vasiyetname, geçerlilik şartlarını taşıyor ise, uygulamaya konulana kadar geçerli oluyor. Ancak bazı hallerde vasiyetname geçerliliğini kaybediyor.

Vasiyetten Dönme

Vasiyet tek taraflı bir hukuki işlem olduğu için, hiçbir sebep gösterilmeden kolayca vasiyetnameden dönülebilir.

Vasiyetten dönme üç şekilde gerçekleştirilebilir:

MADDE 542 - Mirasbırakan, vasiyetname için kanunda öngörülen şekillerden birine uymak suretiyle yeni bir vasiyetname yaparak önceki vasiyetnameden her zaman dönebilir. Vasiyetnamenin tamamından veya bir kısmından dönülebilir.

MADDE 543 - Mirasbırakan, yok etmek suretiyle de vasiyetnameden dönebilir. Kaza sonucunda veya üçüncü kişinin kusuruyla yok olan ve içeriğinin aynen ve tamamen belirlenmesine olanak bulunmayan vasiyetname hükümsüz kalır. Tazminat isteme hakkı saklıdır.

MADDE 544 - Mirasbırakan, önceki vasiyetnamesini ortadan kaldırmaksızın yeni bir vasiyetname yaparsa, kuşkuyla yer bırakmayacak surette önceki vasiyetnameyi tamamlamadıkça, sonraki vasiyetname onun yerini alır. Belirli mal bırakma vasiyeti de, vasiyetnamede aksi belirtilmedikçe, mirasbırakanın sonradan o mal üzerinde bu vasiyetle bağdaşmayan başka bir tasarrufta bulunmasıyla ortadan kalkar.

El Yazılı Vasiyetname

El yazılı vasiyetname düzenlemek resmi vasiyetnameye göre oldukça kolaydır. Miras bırakan herhangi bir yere kendi el yazısı ile vasiyetini yazar ve imzalar. İmza mutlaka el yazısı ile atılmalıdır. Bu şekilde yapılan birden fazla vasiyetname varsa en son yazılan vasiyet geçerlidir. El yazılı vasiyetnamenin düzenlenmesi Türk Medeni Kanunu'nun 538. Maddesi ile açıklanmıştır.

Madde 538- El yazılı vasiyetnamenin yapıldığı yıl, ay ve gün gösterilerek başından sonuna kadar mirasbırakanın el yazısıyla yazılmış ve imzalanmış olması zorunludur. El yazılı vasiyetname, saklanmak üzere açık veya kapalı olarak notere, sulh hâkimine veya yetkili memura bırakılabilir.

Sözlü Vasiyetname

Sözlü vasiyetname şartları ise en ağır olandır diyebiliriz. Çünkü sözlü vasiyet bırakmak olağanüstü bir durumdur. Kötüye

kullanılmaması için ağır şartlara bağlanmıştır. Böyle bir vasiyet yapmak için mutlaka sözlü vasiyet dışında vasiyet bırakma imkânı olmaması gerekir. Eğer bu durum ortadan kalkarsa ve başka şekilde vasiyet yapma imkânı doğarsa sözlü vasiyet geçersiz olur. Savaş, afet, hastalık gibi bir ölüm tehdidi altında bu vasiyet düzenlenmektedir. Eğer tehdit geçer ve miras bırakan bu olaylardan 1 ay sonra hala hayattaysa yeniden vasiyet yapması gerekir yoksa sözlü vasiyet geçersizdir.

Sözlü vasiyetname için 2 tanığa gerek vardır. Miras bırakan son arzularını bu tanıklara anlatır ve tanıklar yazıya döker. Birbirini teyit için 2 tanık gerekir. Tanıklar vakit kaybetmemek için bu beyanları doğrudan hâkime de anlatabilir.

Sözlü vasiyetnamenin düzenlenmesi Türk Medeni

Kanunu'nun 539 ila 541. Maddesi arasında açıklanmıştır:

Madde 539- Mirasbırakan; yakın ölüm tehlikesi, ulaşımın kesilmesi, hastalık, savaş gibi olağanüstü durumlar yüzünden resmî veya el yazılı vasiyetname yapamıyorsa, sözlü vasiyet yoluna başvurabilir. Bunun için mirasbırakan, son arzularını iki tanığa anlatır ve onlarabu beyanına uygun bir vasiyetname yazmaları veya yazdırmaları görevini yükler. Resmî vasiyetname düzenlenmesinde okuryazar olma koşulu dışında, tanıklara ilişkin yasaklar, sözlü vasiyetteki tanıklar için de geçerlidir.

Madde 540- Mirasbırakan tarafından görevlendirilen tanıklardan biri, kendilerine beyan edilen son arzuları, yer, yıl, ay ve günü de belirterek hemen yazar, bu belgeyi imzalar ve

diğer tanığa imzalatır. Yazılan belgeyi ikisi birlikte vakit geçirmeksizin bir sulh veya asliye mahkemesine verirler ve mirasbırakanı vasiyetname yapmaya ehil gördüklerini, onun son arzularını olağanüstü durum içinde kendilerine anlattığını hâkime beyan ederler. Tanıklar, daha önce bir belge düzenlemek yerine, vakit geçirmeksizin mahkemeye başvurup yukarıdaki hususları beyan ederek mirasbırakanın son arzularını bir tutanağa geçirtebilirler. Sözlü vasiyet yoluna başvuran kimse askerlik hizmetinde bulunuyorsa, teğmen veya daha yüksek rütbeli bir subay; Ülke sınırları dışında seyreden bir ulaşım aracında bulunuyorsa, o aracın sorumlu yöneticisi; sağlık kurumlarında tedavi edilmekteyse, sağlık kurumunun en yetkili yöneticisi hâkim yerine geçer.

Madde 541- Mirasbırakan için sonradan diğer şekillerde vasiyetname yapma olanağı doğarsa, bu tarihin üzerinden bir ay geçince sözlü vasiyet hükümden düşer.

Sözlü vasiyetnamenin geçerli olması için olağanüstü bir halin varlığı sebebiyle sözlü vasiyetname dışında başka bir vasiyetin yapılamayacak durumda olması gerekmektedir. Söz konusu olağanüstü durum, ölüm tehdidi veya ulaşımın kesilmesi gibi vasiyetin yapıldığı anda mevcut olmalıdır. Vasiyetçi olağanüstü durumun ortadan kalkmasından bir ay sonra hala hayatta ise sözlü vasiyeti geçersiz sayılır.

Devletin Mirasçılığı

Türk Medeni Kanununun 501. Maddesine göre;

“Mirasçı bırakmaksızın ölen kimsenin mirası Devlete geçer”.

İlk üç zümrede mirasçı bulunmuyorsa ve mirasbırakan ölüme bağlı bir tasarrufu ile terekenin tamamı için bir mirasçı atamadıysa, Devlet yasal mirasçı sıfatıyla mirası kazanır. Devlet de diğer yasal mirasçılar gibi bir külli haleftir ancak diğer yasal mirasçılardan farklı olarak, mirasbırakanın borçlarından sadece kendisine intikal eden tereke değerleri ile sınırlı sorumludur.

Mirasçı bırakmaksızın ölen bir kişinin mirasının Devlet’e geçebilmesi bazı koşulların gerçekleşmesine bağlıdır;

- Mirasbırakanın birinci, ikinci ve üçüncü zümrelerinde mirasçısı bulunmamalıdır.
- Mirasbırakanın sağ olan bir eşi bulunmamalıdır.
- Mirasbırakan tarafından atanmış bir mirasçı bulunmamalıdır.
- Sulh Hukuk Hâkimi tarafından mirasbırakanın mirasçısı olup olmadığının tespiti için ilan edilmiş tebligat yapılmış olmalıdır.

#miras #mirasavukatı #ketmiverese #mirasçılıkbelgesinin iptali #verasetilamı #verasetilamının iptali #mirasçılıkbelgesi #miraspayı #eşin mirasçılığı #zümresistemi #murismuvazaası #murismuvazaası davası #reddimiras #mirasın reddi #reddimirasın iptali #tenkisdavası #denkleştirmedavası #saklıpay #saklıpay davası #mirastan malkaçırma #malkaçırma #mirasın tespiti #mirasın tespit davası #tereketespiti #tereketespit davası #mirastançıkarma #mirastanmen #mirasçılıktançıkarma #vasiyetname #vasiyetnamenin iptali #vasiyetnamenin iptal davası

#mirasınbağışlanması #mirasbağışı #bağışdavası #paylımülkiyet #hisselitapu #elbirliğimülkiyet
#iştirakmülkiyet #ortaklığingiderilmesi #ortaklığingiderilmesidavası #izaleişuyu #devletinmirasçılığı
#önalımhakkı #şufahakkı #önalımhakkıdavası #mirasbırakan #mirasçı #muris #sözlüvasiyetname
#yazılıvasiyetname #elyazılıvasiyetname #vasiyettendönme #vasiyetnamedendönme #vasiyet
#resmivasiyetname #mirasingerçekreddi #mirasinhükmenreddi #eşinmirasçılığı #evlatlığınmirashakkı
#evlatlığınmirasçılığı #evlilikdışıçocuk #evlatlık #malpaylaşımı #mirasınpaylaşılması #miraspayı
#mirashukuku #adanamiras #adanamirasavukatı #mersinmirasavukatı #hataymirasavukatı
#osmaniyemirasavukatı #konyamirasavukatı #kayserimirasavukatı #istanbulmirasavukatı
#izmirmirasavukatı #ankaramirasavukatı #antalyamirasavukatı #bursamirasavukatı
#eskişehirmirasavukatı #niğdemirasavukatı #kahramanmaraşmirasavukatı #tarsusmirasavukatı
#ceyhanmirasavukatı #gaziantepmirasavukatı #antepmirasavukatı #eniyimirasavukatı